

Nr 183.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av kronan tillhöriga stadsägan nr 485 å västra området i Södertälje; given Stockholms slott den 3 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Janne Nilsson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Nilsson anför:

Genom köpekontrakt den 16 november 1908 försålde Södertälje stad till kronan ett söder om lägenheten Fribohagen invid vägen till Tvetaberg beläget område i Södertälje — i stadens fastighetsregister numera benämnt stadsägan nr 485 å västra området — om 2,530 kvadratmeter för en köpskilling av 1,500 kronor.

I skrivelse den 10 februari 1932 hemställde arméförvaltningens dåvarande artilleri-, fortifikations- och intendentsdepartement, att Kungl. Maj:t måtte

föreslå riksdagen medgiva, att omförmälda stadsäga, varå på sin tid uppförts en byggnad för inrymmande av landstormsförråd samt uthus, finge mot viss mellangift utbytas mot annan för uppläggning av landstormsförråd lämplig tomt i stadens mera centrala delar samt att visst belopp finge tagas i anspråk till bestridande av kostnaderna för berörda mellangift samt omförmälda byggnaders flyttning till den nya tomten och ombyggnad.

Såsom skäl för sin framställning åberopade departementen, att den å stadsägän befintliga förrådsbyggnaden, som alltjämt vore i gott stånd, under senare år icke kunnat användas, enär på grund av dess isolerade läge på ett avsevärt avstånd utanför stadens bebyggda delar risken för inbrott varit alltför stor samt att en effektiv bevakning av landstormsförrådet skulle draga alltför stora kostnader.

Genom beslut den 13 januari 1933 fann Kungl. Maj:t emellertid ifrågasvarande framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Uti en av arméförvaltningens fortifikationsstyrelse, jämte eget yttrande, den 25 februari 1938 överlämnad skrift, dagtecknad den 31 januari samma år, har *Idrottsföreningen Kamraterna, Södertälje*, anhållit att för en köpeskilling av 4,000 kronor få för föreningens disposition inköpa omförmälda fastighet, som för närvarande vore uthyrd åt föreningen.

I sitt berörda yttrande har *arméförvaltningens fortifikationsstyrelse* anfört i huvudsak följande:

I avsikt att utröna möjligheten av en försäljning av såväl landstormsförrådstomten som därå uppförda byggnader hade arméförvaltningens fortifikationsdepartement hösten 1936 genom annons i tidningspressen infordrat anbud å inköp av tomten och byggnaderna. Före den bestämda anbudstidens utgång hade tre anbud inkommit, varav det högsta, lydande å 3,600 kronor, avgivits av omförmälda idrottsförening. Samtidigt hade föreningen hemställt, att den måtte för en tid av fem år och mot en årlig hyra av 300 kronor få hyra fastigheten, att huvudsakligen nyttjas till skidstuga under vintersäsongen. Utredningen angående lantförsvarets behov av fastigheten hade emellertid icke hunnit slutföras, varför departementet icke ansett sig redan då kunna taga definitiv ställning till frågan om fastighetens försäljning. Enär det syntes departementet önskvärt, att fastigheten genom uthyrning kunde göras inkomstbringande för lantförsvaret samt chefen för dåvarande östra arméfördelningen i skrivelse till departementet förklarat sig icke hava något att erinra mot en uthyrning av densamma, hade föreningen hänvisats till arméfördelningschefen för förhyrning av fastigheten. Sedermera hade den 30 november 1936 avtal träffats mellan arméfördelningschefen och föreningen, varigenom föreningen för en tid av fem år från den 1 oktober 1936 förhyrt fastigheten mot en årlig hyra av 300 kronor. I samband därmed hade föreningen av arméfördelningschefen erhållit tillstånd att företaga viss ombyggnad av byggnaderna.

Sedan fortifikationsdepartementet anmodat arméfördelningschefen att inkomma med yttrande, huruvida fastigheten kunde antagas bliva behöflig för något lantförsvarets ändamål, hade arméfördelningschefen i skrivelse till departementet den 9 december 1936 meddelat, att, med hänsyn till det behov av förrådsbyggnader för Stockholms luftvärn, som i en snar framtid komme att uppstå, skäl enligt hans förmenande icke föreläge att för det då-

varande försälja fastigheten, enär byggnaderna eventuellt kunde komma till användning genom förflyttning till annan plats.

Vid sedermera på föranstaltande av fortifikationsdepartementet verkställd värdering av fastigheten hade densamma av värderingsmännen, departementets domäntjänsteman och byggmästaren O. Åkerlind i Södertälje, åsatts ett värde av 5,859 kronor, varvid tomten värderats till 759 kronor, förråds- huset till 4,700 kronor och ett uthus till 400 kronor.

Därjämte hade arméförvaltningens arkitekt avgivit yttrande angående möjligheten av byggnadernas förflyttning till annan plats och därvid anfört i huvudsak följande. Det hade ifrågasatts, att byggnaderna längre fram skulle flyttas till Järva-fältet för att där användas som förråd för luftvärnsmateriel. Ungefärliga kostnaden för sådan flyttning kunde beräknas till 7,500 kronor. Uppförande av nya förrådsbyggnader av ungefär samma typ och storlek som ifrågavarande beräknades draga en kostnad av cirka 15,000 kronor. Skillnaden mellan kostnad för flyttning och nybyggnad skulle bli cirka 7,500 kronor, vilken summa med tillägg för värdet av tomten, beräknat till cirka 660 kronor, eller sammanlagt 8,160 kronor, borde ställas emot försäljningspriset, 3,600 kronor. Alternativet flyttning av byggnaderna skulle alltså rent siffermässigt innebära en förtjänst för statsverket av 4,560 kronor gentemot alternativet försäljning. Emellertid bleve en sålunda flyttad byggnad icke jämförbar i kvalitet med en nybyggnad, då materialet, åtminstone i viss utsträckning, icke vore förstklassigt och man vid återuppförande av äldre byggnad vore bunden av förutvarande dimensioner och materialval etc., som kanske vore mindre lämpligt för det nya ändamålet. Det kunde därför hända, att den beräknade vinsten bleve ganska illusorisk och att i stället det andra alternativet skulle vara att föredraga.

Sedan chefen för fjärde arméfördelningen beretts tillfälle att yttra sig över idrottsföreningens förberörda framställning hade arméfördelningschefen i skrivelse till fortifikationsstyrelsen den 23 februari 1938 framhållit, att han tidigare — med hänsyn till ifrågavarande förrådsbyggnads eventuella framtida tagande i anspråk, eventuellt efter flyttning till annan plats, vid Södertälje för förvaring av luftvärnsmateriel — ställt sig avvisande mot byggnadens försäljning. En försäljning för det dåvarande kunde möjligen medföra, att nytt förråd framdeles i stället måste uppföras vid Södertälje. Härigenom kunde ökad kostnad uppstå. Om emellertid den framtida förrådsfrågan kunde anses vara säkerställd även om försäljning nu skedde, hade han mot en sådan intet att erinra.

Beräffande frågan huruvida förrådsbyggnaderna vore lämpliga och erforderliga för förvaring av luftvärnsmateriel hade fortifikationsstyrelsen samrått med ämbetsverkets tygdepartement, som förklarar sig anse, att byggnaderna å nuvarande plats icke kunde användas för nämnda ändamål. För närvarande disponerade lantförsvaret icke någon annan tomt i Södertälje eller trakten däromkring, till vilken byggnaderna skulle kunna flyttas. Såsom framginge av arkitektens ovan omförmälda utredning skulle byggnadernas nedtagning och återuppförande på annan plats rent siffermässigt sett vara för kronan förmånligare än fastighetens försäljning och uppförande av nytt förrådshus för luftvärnsmateriel. Fortifikationsstyrelsen ansåge emellertid för sin del, att den ekonomiska fördel, som möjligen skulle kunna vinnas genom byggnadernas framtida flyttning och användning såsom förrådsbyggnader, vore så problematisk, att en försäljning nu vore att föredraga. Vad anginge den erbjudna köpesumman, vore denna visserligen lägre än det å fastigheten satta värdet. På grund av fastighetens isolerade läge på ett avsevärt avstånd utanför stadens bebyggda delar syntes det dock icke kunna förväntas, att någon högre köpeskillning skulle kunna erhållas. Med hänsyn därtill och med

avseende fästat jämväl vid det förhållandet, att föreningen redan å fastigheten fått nedlägga icke obetydliga kostnader — enligt en idrottsföreningens skrivelse bilagd ombyggnadsplan belöpande sig till 2,335 kronor — ansåge fortifikationsstyrelsen den erbjudna köpeskillingen kunna godtagas.

Departements-
chefen.

Av utredningen i ärendet torde framgå, att ifrågavarande markområde med därå uppförda byggnader icke lämpar sig för det militära ändamål, för vilket det förvärvats, nämligen uppläggning av landstormsförråd. Markområdet torde icke heller kunna anses vara erforderligt för annat lantförsvarets eller statens behov. Däremot synes markområdet synnerligen väl lämpa sig för det syfte, vartill den anmälda köparen, Idrottsföreningen Kamraterna i Södertälje, avser att utnyttja detsamma. Vad därefter beträffar den av föreningen erbjudna köpeskillingen, 4,000 kronor, understiger den visserligen det fastigheten åsatta värdet med 1,859 kronor. Såsom fortifikationsstyrelsen framhållit torde emellertid på grund av fastighetens isolerade läge på ett avsevärt avstånd från stadens bebyggda delar en högre köpeskillning icke kunna väntas bliva erbjuden för densamma. Med hänsyn härtill och till det förhållandet att föreningen redan å fastigheten nedlagt icke obetydliga kostnadsbelopp samt att föreningens ändamål med fastighetens förvärvande torde få anses vara av visst allmänt intresse, anser jag mig böra tillstyrka den ifrågasatta försäljningen. Emellertid torde köparen böra ensam svara för samtliga med köpet förenade lagfarts- och andra kostnader. Inflytande köpeskillingsmedel torde, efter avdrag av eventuella försäljningskostnader, böra tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att stadsågan nr 485 å västra området i Södertälje med därå befintliga byggnader må försälas till Idrottsföreningen Kamraterna i Södertälje för en köpeskillning av 4,000 kronor och på villkor i övrigt, att köparen ensam vidkännes samtliga av försäljningen föranledda lagfarts- och andra kostnader, samt

att inflytande köpeskillning, efter avdrag av eventuella försäljningskostnader, må tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lennart Österholm.